

eményét fejezte ki, hogy a jótékonyági akció Ausztria és Magyarország lakossága között új köteléket teremtett meg. Az egybegyűlt tömeg éljenzése között hagyta el a király pár a kőtötöt.

Háromnegyed egy órakor a királyi pár meglátogatta Mária Jozefa kir. hercegnőt, majd délután két órakor visszautazott Badenbe, a hol késő estig tanácsadóinak előterjesztését hallgatta meg a király. Bécsben hamarosan elterjedt a királyi pár ott tartózkodásának híre és a hol a királyi automobil feltűnt, mindenütt lelkes éljenzés fogadta.

HIREK.

— **Időjárás.** Hazánkban az utóbbi 24 órában is tulnyomóan derült, szá az idő uralkodott, igen erős nappali felmelegedéssel. A hőmérséklet legtöbb helyen a +30 fokot elérte és maximuma +38 C fok volt Zombolyán és Nagybecskereken.

Ily magas hőmérsékletet — szeptember végén — nálunk, mióta rendszeres megfigyelések folynak, nem észleltek. A minimum +6 C fok Botfalun.

A mai nap reggeli hőmérséklete Budapesten +17 C fok volt.

Néhány külföldi állomás reggeli hőmérséklete: Bécs +15, Lemberg +16, Berlin +11, Büsszel +9, Stockholm +9 Szerajevó +12, Szófia +14 C fok.

Jóslat: Tulnyomóan száraz idő várható, átmenetileg hűsüléssel.

Sürgönyjóslat: Száraz, enyhe.

— **Kihallgatások.** Bécsből jelentik: Ó felsége ma a szokásos előterjesztéseket meghallgatta s azután külön kihallgatáson jelent meg nála Burián gróf külügyminiszter, Hussarek báró miniszterelnök, Kraus gyalogsági tábornok és Schönborn gróf, a lengyel helytartóság elnöke. A király Kraus tábornoknak személyesen nyújtotta át az első osztályú katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal.

— **Kitüntetés.** A király Bánlaky Adorján miniszteri osztálytanácsosnak, ki a háború kitörése óta mint vöröskeresztes főmegbízott a hadrakelt seregnél teljesít szolgálatot, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét a vitézségi érem szalagján adományozta. Bánlakynek bevonulása óta ez a negyedik kitüntetése.

— **A bolgár valuta.** A szófiai piacon a bolgár harczteri események nyomai csak a legutolsó napokban voltak érezhetők. Az üzleti forgalomban ugyanis nagy tartózkodás volt észlelhető és a budapesti tőzsdére eladási megbízásokat adtak le a hét első napjaiban Szófiából. A Maritza-vonatokkal a legutolsó napokban is rendszeresen érkezett bolgár áru. Érdekes, hogy a bolgár leva árfolyama nálunk szeptemberben alig változott. Mai árfolyama 130—131, szeptember elején körülbelül 129—130 K-val jegyezték.

— **Elcsélt.** A Piave-front hősi halottainak névsora megint gazdagabb egy ragyogó névvel. Berdenich Jenő honvéd alezredes, a jeles 19-ik népfőlkéző gyalogezred vitéz parancsnoka elcsélt. A Piave egyik kis szigetén tábori őrszeit vizsgálta és olasz gránát találta. Annak idején sokáig harczolt az orosz fronton s szegedi hősi honvédekkel sebesülten esett hadifogságba. Alig hogy hazajutott, harczteri beosztást kért, ez olasz frontra került, a hol csakhamar több kitünő fegyvertény fűződött nevéhez. Mintaképe volt a magyar honvédtisztnak és a jó előjárónak. Halálát az egész hadosztály meggyászolta. Holttestét éjszaka hozták át a szigetről és a vonal mögött, ideiglenesen az oderzói temetőben temették el.

— **A Gellértfürdő megnyitása.** Ma reggel hét órakor adták át a Szent Gellért-fürdőt a közforgalomnak. Már jóval a megnyitás előtt, a fürdő kapujánál sok ember állott és a mikor a fürdőt megnyitották, azonnal megtelt fürdőző vendégekkel. Alig múlt el egy óra és a bevétel már ezer korona volt. Délután 10 óráig 248 ember fürdőzött meg az új fürdőben. A szálló 175 szobája közül 130-at foglaltak már le.

— **A Bajtársi Szövetség orvosi szakosztálya Trencséntelep fűrdőn.** Több mint négyszáz orvos érkezett különvonaton Trencséntelep fűrdőre, a kiknek a fele német, a többi osztrák, török és bolgár orvos volt. A társaság élén *Donnersmark* német herceg és a német, osztrák fakultás korifeusai, így *Dietrich, Adám, Zahn, Amon, Kirchner, Leu, Finger, Biegel* tanárok és sok magasrangú katonaoorvos volt. A fővárost *Harrer* alpolgármester, *Wildner* tanácsnok, *Csupor* tanácsnok képviselték, a kormány képviseletében *Kampis* János, *Tóth* Lajos miniszteri tanácsosok és *Lenygyel* osztálytanácsos jelentek meg. *Arányi* Zsigmond dr. királyi tanácsos, Trencséntelep fűrdő vezérigazgatója, a kinek elévülhetetlen érdemei vannak a hadi gyógykezelés és a fűrdő felvirágoztatása körül, bemutatta a külföldi vendégeknek Trencséntelep fűrdő gyógytényezőit és intézeteit, a melyekben eddig több mint 64.000 hadisérült tiszt és legénységi beteg részesült gyógykezelésben, több mint 80% gyógyulással. A szakfőnök nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról és az intézetet, annak téli kurára való berendezését a hadisérült tisztak és legénység utókezelésére egyaránt kiválóan alkalmasnak jelentették ki. A külföldi előkelőségek a legjobb benyomásokkal hagyták el a kies fűrdőt.

— **Önkéntesi jog a végzett zeneakadémistáknak.** A kereskedelmi miniszter közli a vármegyei és városi törvényhatóságokkal, hogy a Budapesti Orsz. m. kir. Zeneakadémia zenetanárképző tanfolyamának végzett hallgatói, a kik zenetanári oklevelet nyertek, az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére jogosultak.

— **Gummipótló anyagot találtak fel Németországban.** Berlinből táviratozzák lapunknak: A *Lokal-Anzeiger* szerint az elberfeldi festékgyárnak sikerült a gummít teljesen pótló anyagot találni.

— **Orvosi körökben.** *Pető* János dr. szakorvos Balatonfüredről visszaérkezve, rendelkezései megkezdte.

— **Pszichoanalitikai kongresszus.** Az V. nemzetközi pszichoanalitikai kongresszust f. évi szeptember hó 28. és 29. napján Budapesten tartják meg a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében. A kongresszusra a nemzetközi pszichoanalitikai egyesület magyar, osztrák és német tagjain kívül svájci és hollandus tagok is eljönnek. Megvitatásra kerül a háborús neurotikus pszichoanalízise *Ferenczi* Sándor dr. (Budapest) referátumában. Tudományos előadásokat tartanak még: *Abraham* Károly (Berlin), *van Emden* L. (Hága), *Freud* Zsigmond tanár (Bécs), *Jellinek* Márton (Budapest), *van Ophuijsen* I. H. W. (Hága), *Pfister* Oszkár (Zürich), *Rank* Ottó (Bécs), *Roheim* Géza (Budapest), *Sadger* L. (Bécs), *Simmel* Ernő (Posen) és *Tausk* Viktor (Belgrád). A kongresszuson csak a nemzetközi pszichoanalitikai egyesület tagjai és a meghívott vendégek vehetnek részt.

— **A bolgár hadiművészeti kiállítás,** a melyet a IV. Károly király nevével viselő 5. bolgár gyalogezred a városi Mezőgazdasági Múzeumban rendezett, már csak rövid ideig marad nyitva, a mennyiben október 2-án, szerdán bezárul. Az általános érdeklődést keltő kiállítás ma, pénteken délután a budapesti honvédeknek sétahangversenyt rendez. Vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a budapesti honvédeknek matiné-hangversenye, a melyre előrendelt műsört állítottak össze.

— **Kiutasítják az idegeneket Fluméből.** A flumei rendőrség és határrendőrség megkezdte az alkalmazott idegenek eltávolítását. Az államrendőrség főkapitánya néhány osztrák és horvát lapnak arra a híradására, hogy csak a nemzetiségeket távolítják el, hangsúlyozza, hogy a rendőrséget nemzetiségi szempontok nem vezetik, kizárólag azokat a külföldieket utasítják ki, még pedig nemzetiségre való tekintet nélkül, a kik *produktív munkában nem vettek részt* és csak az egyre nehezebbé váló közellátásnak esnek terhére.

— **A posta-tisztviselőnk szakvizsgája.** A posta-intézeti tisztviselők részére tudvalevőleg szakvizsgát rendeltek el. Ezzel a kérdéssel a minap foglalkozott a Nőtisztviselők Egyesülete és megállapította, hogy ez a szakvizsga alkalmas arra, hogy az ifjabb nőgeneráció a férfi-szolgálatokkal egyenlő előmenetellel emelkedhessen ezen az életpályán. Az értekezlet megállapította azt az utat-módot, hogyan volna lehetséges a kérdésnek megfelelő gyakorlati megoldása.

— **A szélhámós királyi hercegi bevásárló.** *Marintuk-Meszicsek* József, Frigyes kir. herceg bevásárlója, a kiről kiderült, hogy csempészésre használta föl megbízatását, a budapesti honvédegyészség nyilvántartásában katonaszökevényként szerepel. *Csiszka* József népfőlkézőtől 10.000 koronát esalt ki zsírzállítás címén, zsirt azonban nem szállított. Most ezért a csalásért is felelősségre fogják vonni.

— **Ünnepi izr. istentisztelet.** «Hazikura» istentisztelet (halottak emléke) szombaton, szeptember 28-án a következő időben fog megtartani. Dohány-utcai templomban: d. e. 7 órakor, 9-kor és 12-kor; rombach-utcai templomban: d. e. 7-kor, 9-kor és 12-kor; az aréna-ut 55. szám alatti (Angyalföld) templomban: 7-kor és 9-kor; a Páva-utca 39. szám alatti templomban: d. e. 7-kor és 9-kor. Esti istentisztelet szombaton (Szimchez Thóra) valamennyi templomunkban 6 órakor kezdődik. Vasárnap, szeptember hó 29-én reggeli istentisztelet a dohány-utcai templomban 7 órakor, a délelőtti 10 órakor és a délutáni istentisztelet 4 órakor. A Rombach-utca, Aréna-ut 55. és Páva-utca 39. sz. templomokban a vasárnap reggeli istentisztelet 7 órakor, a délelőtti 9 órakor és a délutáni 4 órakor.

A budapesti aut. orth. izr. hitközség templomaiban, VII. Kasziny-u. 29—31. sz. és VII., Király-u. 1. sz. (Bárá Orczy-féle ház) az istentiszteletet a két ünnepnapon a következőképpen tartatnak meg: pénteken este 7 órakor, szombaton és vasárnapon reggel 7 órakor, délután 10 órakor. Szombat kezdete péntek este 5 óra 30 perccel, vége szombat este 6 óra 10 perccel.

— **Vidéki gyógyszerészek a belügyminiszternél.** Vasárnap alakult meg a Vidéki Gyógy-szerészek Országos Szövetsége és a közgyűlésen elhatározták, hogy memorandumba foglalt sérelmeiket küldöttség útján juttatják a belügyminiszter elé. Tegnap fogadta *Wekerle* Sándor a küldöttséget, a melyet *Fuss* Nándor országgyűlési képviselő, alsólendvai gyógyszerész és *Bársony* Elemér, a Gyógy-szerészi Szemle szerkesztője vezettek. A belügyminiszter kijelentette, hogy jól ismeri a vidéki gyógyszerész rossz helyzetét és a legrövidebb idő alatt úgy a gyógyszerek beszerzését, mint a gyógyszerészek egyéb sérelmeit is rendezni fogják. A küldöttség ezután a szakreferens miniszteri tanácsost kereste fel, a kivel behatóan és részletesen megtárgyalták a legsürgősebb teendőket.

— **Magyarok tanulmányutja Boszniában.** A Magyar Bosnyák és Keleti Gazdasági Központ keleti tanfolyamának tizenöt hallgatója, közöttük két hölgy, tanulmányutat tettek a központ igazgatójának, *Balkányi* Kálmán dr.-nak és a tanfolyam tanáranak, *Pilya* Mihály dr. vezetésével Boszniába. A magyar vendégeket, a kik tegnap délből érkeztek meg Szerajevóba, a pályaudvaron a bosnyák kormány nevében *Fodor* István dr. kormányzósi titkár és *Mehemed* Spaho dr. kamarai titkár fogadták. Délután a magyarok a szerajevói kereskedelmi kamara vendégei voltak. *Berkovits* Nikola, a kamara elnöke ismertette előttük német, majd magyar nyelven Bosznia és Hercegovina gazdasági fejlődését. Ma Szerajevó város látta vendégül a magyarokat a városházán, a hol *Vancas* dr. polgármester fogadta őket nagyon szívélyesen. Szerajevóból *Vicigrádba*, *Travnikba* és *Jajczába* rándul el a magyar társaság.

— **Vesztegető áldetektív.** *Paksi* Béla detektív a Baross-téren csoportosulásra lett figyelmes és mikor odament, látta, hogy egy férfi veszekedik egy bérkocsissal. A férfi azt kiabálta, hogy ő detektív, a kinek sürgős nyomozásra kell mennie és felszólította a kocsiiban ülőket, hogy szálljanak ki. A detektív egy kapujában igazolásra szólította föl ismeretlen kollégáját, a ki 300 koronával meg akarta őt vesztegetni. A detektív bevitte a főkapitányságra, a hol kiderült, hogy *Vibastyuk* Mátyásnak hívják, 34 éves gazdálkodó és azért adta ki magát detektívnek, mert ismerősei azt mondták neki, hogy Pesten csak így lehet kocsit kapni. Megvesztegetés miatt indult meg ellene az eljárás.

— **Fáklya-Könyvtár.** Ez alatt a cím alatt a Fáklya-Kiadóvállalat kiadásában még szeptember hó folyamán irodalmunkban hézagpótló tudományos könyvsorozat indul meg, melynek egyes, 4—5 ivnyi terjedelmű érnélküli füzetét a legkiválóbb magyar szaktudósok írják. A könyvtár szerkesztője *Zoltán* Vilmos, a ki köztudomás szerint a tudományos, nevezetesen a természettudományi irodalomnak is jónévi művelője. Egy-egy sorozat 2—3 számból fog állni és az első sorozat már sajtó alatt van.

Az Ujság karácsonyi ajándéka:

Az Ujság 300 oldalnyi terjedelmű naptára úgy van összeállítva, hogy egy egész könyvtárt pótoljon. Gazdag és előkelő olvasmányos része mellett a tájékoztató, ismeretterjesztő tanácsadó és utmutató közlemények egész serege felel meg benne a gyakorlati élet legsűrűbben felvetődő kérdéseire.

Ezt a naptárt könyvtárusi forgalomban nem lehet megszerezni, de megkapja Az Ujság minden új és régi előfizetője ingyen.

1918 október hó 1-ével új előfizetést nyitunk Az Ujság-ra.

Előfizetési árak:

Egész évre... 52.— K | Negyedévre 13.— K
Félévre 26.— K | Egy hónapra 4.60 K

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 54. sz.

— **Bulldog az autóban.** Egy hadirendszámú autó vágatott el előttem a múltkoriban. Egy derék rendőrbiztos állott mellettem. Az autóban egy komoly, tekintélyes, réznyakörves bulldog ült. Figyelmeztettem a rendőrt, hogy miért nem állítja meg az autót, mely hadirendszámú volt. A rendőr tűnődve nézett az autó után és kissé szaggatottan így mentegetődzött: „Kérem, nagyságos ur, nem lehessen tudni, nekem már sok bajom volt abból, ha egy ilyen autót leigazoltattam. Azután csak aszondták, hogy hölgyeknek nem szabad használni ezeket a kocsikat. Már pedig ez, aki benne ült, nem volt hölgy, de kutya. És kérem, tessék elhígni, annyi mindenféle központ van most, aminek az élén valami nagy kutya áll, hogy a végén még kiderült volna, hogy ennek a bulldognak is joga van a hadiautóhoz. Mert hát kérem nagyságos ur, higgye el, ebben a furcsa világban igazán nem lehessen tudni...” Barátságosan elköszöntem és arra gondoltam, hogy Caligula császárnak, ha most élne, ugy bizonyára nem paripája, de bullyja volna és ha kutya volna, bizonyára azt nem szenátornak nevezetné ki, de talán valami új szalonközpont igazgatójának inkább, mert a közmondás szerint igaz, hogy kutyaóhól nem lesz szalonba, de hogy egy ilyen központot el nem vezérgazgathatna, azt még a közmondás sem mondja. (U.)

— **Az aradi vértanúk emlékezete.** Az egyetemi ifjúsági egyesületek ezúttal is megünnepik október 6-ikának évfordulóját. A Vigadó nagytermében délelőtti tíz órakor kezdődik a nagyszabású ünnepség, amelynek szónoka dr. Barabás Béla aradi főispán.

— **Trepovot agyonlőtték.** Genfi táviratunk szerint svájci lapok jelentik Kíven át, hogy Trepov, volt miniszterelnököt Péterváron agyonlőtték.

— **Az alkamárás újabb csalásai.** Emlékeztetes még, hogy néhány héttel ezelőtt az államrendőrség elfogta Nagy Andor szélhámost, aki kamarásnak adva ki magát, különféle csalásokat követett el. Átadták a katonai hatóságoknak, amely utána indította Nagyszébenbe, de Nagy a vonatról megszökött. Most Bajmóciföldön tünt fel s őt is egész csomó csalást követett el. Mint gróf Rádlfy Andor huszárhadnagy szerepelt, gallériján a légújítások jelvényével. Mire azonban rájöttek manipulációjára, már megszökött. Most keresik.

— **A tizenegyedik francia képviselő hősi halála.** Genfből jelentik: Párisi lapok szerint Abel Ferry képviselő, aki meglátogatta a frontokat, a tűzvonalban megsebesült és sebesülésébe belehalt. Ferry a hadügyi bizottság elnöke, egy ízben már államtitkár is volt. Franciaországban ő a tizenegyedik képviselő, aki hősi halált halt.

— **Élített árdragítók.** A VI. kerületi kapitányságon tegnap a következő árdragítókat ítelték el: Zemo Adolfnét almádrágításért 10 napi elzárásra és 500 korona pénzbírságra; Kihá Jánosné szilvádrágításért 2 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra; Dedet Jánosné tejdrágításért 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra; Varga Lajosné paprikadrágításért 1 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra; Friedmann Simonné cernadrágításért 500 korona pénzbírságra. — A VI. kerületi kapitányságon dr. Olasz rendőrfogalmazó tegnap Weisz Mórné gyümölcskereskedőt árdragításért két napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra, valamint a gyümölcs elkobzására ítélte. Az ítélet kihirdetése után Weiszné tréfásan így szólt a fogalmazóhoz:

— Legalább lesz mit enni a rendőrtisztviselőknél!
A fogalmazó ezért hatóság megsértése címén további 200 koronára ítélte a kofát.

— **Egy gimnazista leány verse a király előtt.** Göndör Erzsikének, aki a Váci-utcai leánygimnázium második osztályába jár, egy komoly hivatalos irást hozott a posta. A belügyminisztériumtól jött az irás, amely közli, hogy a királyi főkamarásmeister értesítése szerint Károly király elfogadta azt a verset, amelyet a kis gimnazista kisasszony hozzá írt. „A királyi pár” a költemény címe s Göndör Erzsikének az az alkalom adott hozzá ihletet, hogy ő is résztvevett a Károly király gyermeknyaraltatásán. Abbáziában, a király születésnapján maga el is szavalta a verset és nagyon sok tapsot kapott érte. A tizenkét éves leánynak nem ez az első költeménye, neki már múltja van ezen a téren. Három év előtt — akkor még csak kilenc éves volt — a Pesti Napló mutatta be egy csomó versét s annak rendje-módja szerint meg is interjúvolta Erzsikét. Azóta sok verset írt s nem utolsó sikere volt, amikor a közéleti szféráról írt tréfás rimelért egy budapesti malom tíz kiló nulis lisztet küldött neki.

— **Felemelték a gyógyszerárakat.** A Gyógyszerészek Egyesülete a kormányhoz felirattal fordult, amelyben a gyógyszerek nehéz beszerzése miatt azt kérték, hogy a harminc százalékkal már drágult gyógyszerárakat további hetven százalékkal emeljék fel. A miniszterelnök most arról értesítette a Gyógyszerészek Egyesületét, hogy megengedi a gyógyszerárak harminc százalékos pótdíjának hatvan százalékra való felemelését.

— **Zeidl Vefcel gyémántjai.** A múltkor Zeidl bácsi, a híres Vencel újra törvényszék előtt állt. Szegény árdragító hentes, ez alkalommal szándékos emberöléssel vádolták az öreg Zeidlt, mert egy munkás meghalt s állítólag az ő kolbászából evett előzőleg. Mondhatom, igazán nem nézett ki gyilkosnak Zeidl, ott állt kövérén, szuszogva, ijedten, minden látszott rajta, csak az nem, hogy emberhalál terheli. A törvényszék fel is mentette, ez benne állt a lapokban. A tárgyaláson a kövér Zeidl igen szerényen viselkedett, mint egy össze-vissza vert ember, csak pislogott, alig mert felnézni, folyton várta, hogy mikor kap egy újabb ütést, egy újabb itéletet a fejére. Érdekes volt nézni ezt az összevissza feljelentett, elítélt és toloncházakba utalt gazdag milliomost, ahogy a szegény bírák előtt ijedezve és görnyedve állt s ahogy a nagy, ragyogó gyémántgyűrűt befelé fordította a tenyere felé, szégyenkedve, nehogy a bírák észrevegyék és megharagudjanak rá.

— **Nemzetközi pszichonanalitikai kongresszus.** Nagyszámú magyar, osztrák, német, hollandus és svájci tagok, valamint meghívott vendégek élénk érdeklődése mellett szombaton nyílt meg a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében az V. nemzetközi pszichonanalitikai kongresszus. A Freud tanár nevéhez fűződő új lélektan és ideggyógyászat művelőinek tudományos értekezletén ma elsősorban Ábrahám Károly dr., Ferenczi Sándor dr. és Simmel Ernő dr. előadásai alapján a háborús neurozisek lényegét és pszichonanalitikai gyógyítását vitatták meg. A tárgy fontosságára való tekintettel a porosz hadügyminisztérium Holm dr. és Caeten dr. tanár törzsszervezőkkel, a közös hadügyminisztérium Pausz dr. vezértörzsszervezővel és Valek dr. főtörzsszervezővel, a honvédelmi minisztérium Szepessy dr. főtörzsszervezővel, Németh dr. és Hollós dr., törzsszervezőkkel képviseltette magát. Budapesti székfővárosi képviselőiben Dárczy István dr. főpolgármester és Wildner Ödön dr. tanácsnok jelent meg a kongresszuson, amelynek tanácskozási két napig tartottak.

— **Védkezés a spanyol nátha ellen.** A már három hét óta dúló spanyol járvány terjedésének megállítására végre akcióba lépett a főváros és az Országos Közegészségügyi Tanács, csak a belügyminisztérium hallgat még mindig. A városházán értekezletet tartottak ebben az ügyben és elhatározták, hogy a közönség kitanítására hirdetményt bocsátjanak ki. A hirdetmény a következőket mondja:

A spanyol nátha néven ismeretes fertőző bántalom jellegzetes tünetei a végtagok fájdalmában, derékfájdalomban, köhögési ingerben, bányadtságban nyilvánulnak meg és a tüneteket magas láz kíséri. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ez a betegség ott terjed leginkább, ahol sok ember tartózkodik zárt helyen, egymás mellett. Ezért a polgármester nyomtatékosan felhívja a közönséget, hogy vasutakon, villamoson csak szükség esetén utazzék, a színházakat, orfeumokat, kabarét mozikat, vendéglőt és kávéházakat, templomokat és imaházakat lehetőleg ne látogassa. Különös gondot kell fordítani a tisztaságra és ha valakit borzongás és láz lep meg, forduljon azonnal orvoshoz. A beteg fehéreműtjét, különösen zsebkendőjét, ajántatos forró lugos vízben kimosni. A hirdetmény végül megnyugtatója a közönséget, hogy a főváros egészségügyi szervei a legnagyobb gondossággal töreksznek a fertőző baj elhárítására és a munkájukhoz kéri a közönség támogatását.

A spanyol influenza terjedéséről újabb a következőket jelentik:

Az aradi iskolában, különösen a négy alsó osztályban, a spanyol epidémia még mindig komoly mértékben terjed. A megbetegedettek száma igen nagy s az igazgatóság tervbe vette, hogy a szüneti vakációval egyidejűleg hosszabb szünetet rendel el.

Több száz spanyol beteg fekszik Pécsen, ahol ugyancsak járványosan lépett fel a betegség. Az iskolákban egy-egy osztályból tíz-tizenöt növendék is hiányzik.

Sopronban az iskolásgyermekek negyvenötven százaléka a beteg Dr. Vogel József főorvos intézkedésére az iskolákban egy hétre beszüntették a tanítást.

— **A műgyegetem megnyitó ülése.** A József-műgyegetem október 5-ikén délelőtti 11 órakor megnyitó közgyűlést tart. Az ünnepélyes megnyitáson dr. Kürschak József prorektor és Czako Adolf rektor fognak beszédet mondani.

— **A Balkán-vonattal rendszeresen közlekedik.** Bécsből táviratozzák: A Balkán-vonattal ma menetrendszertől szabályszerűen elindult Konstantinápolyba. A vonaton utazott Karavelow-nak, a bolgár demokratapárt megalapítójának özvegye; ennek a pártnak most Malinow az elnöke.

— **Üzevés.** Egy hölgy mesélte: „A cselédemnek adtam valami utasítást, mire azt felelte, minijárt nagysága, csak előbb eszem egy kis vizet. Utána néztem, mert az hittem, megbolondult és kiderült, hogy teát ivott a jó lélek.” Istenem, nem mondott senki bölcsőbb jellemzést a mostani időre, mint ez az ártatlan falusi teremtés, aki azt mondta, hogy eszik egy kis vizet. Mert hát régen, mikor a teát vajás kenyér, sonka, tojás mellé itták, akkor valóban bolondság lett volna a mondanása, de most, mikor a szegény ember nem igen lehet, mert drága az enni való, de viszont enni csak mégis kell, mit tehet mást, mint hogy lemond a felesleges, pazarló teavásárlásról és ehelyett, ha már megéhezik, inkább eszik egy kis vizet. Gyönyörű perspektíva, ha így tart, a szegény ember legközelebb már a levegőt is enni fogja és ha valami dus, komoly táplálékot akar magához venni, főz egy porció vizet a sült kenyérhez. (U.)

— **A fordított konjunktúra.** Egy verseskötetről akarunk egy pár szót ejteni, amelynek halk és csendes sorsában, az idők változása, a lelkek kémiai átalakulása, végyileg talán tisztábban mutatkozik meg, mint sok zajos és robajos eseményben. A gyöngék kedvéért elismételjük, amit úgy is mindenütt tudnak már, hogy a könyvtérmelesek mindenkor a verseskötetnek voltak a Hamupipókéi. Egy jóra való verskötetnél, már egész szép kis siker volt, ha pár száz példányra akadt vásárló. Ekkor jött Ady s vele a líbegő érdeklődés az Ady-líra iránt. Ma már Ady könyvei többnyire negyedik kiadásban forognak, egy-egy Ady könyvnel a tizenkét-tizenhatodik ezernél tart a kiadó s ha összeszámoljuk, talán másfél százezer Ady-kötetet vásároltak és olvastak eddig Magyarországon. Van nekünk azonban egy halkszavu költőnk, aki a harsonás, szenvedélyes, láng és láva-beszédű Ady mellett, csendes, álmódzó, révült költészetével a szemlélet és érzékenység remekműveit teremti meg, aki mintha könyvből és harmathól, sóhajból és mosolyból tevődött volna össze. És ennek a nagy-nagy költőnknek egy pár hónappal ezelőtt megjelent verseskötetét, amibe száznál jóval több versremekét gyűjtötte össze, olyan verseket, amiket mintha mézzel és biborral opál-lapokra írtak volna, majdnem általános csend fogadta. Nem ne tessék hinni, hogy félreismerik a költőt, aki hál'istennek az irodalom ormán él, népszerű és híres. Csak éppen a kötetéről hallgattak s felejtették el megmondani, hogy ez az új, tiszta, szüzi líra, tüneményes jelenség a mi irodalmunkban. Az író jött az ő pazar kötetével, jól esett neki a csend is, hallgatott, írt tovább. És közben jött a háború utolsó fázisa, a lelki depresszió, lerongyolt életünk fájdalmai újra élesen kezdtek el hasogatni bennünket. És szinte csodá történt. Amely mértékben nőtt a kedvetlenség, a nyomottság, a lehangoltság, amely mértékben mult el az ostrom a mulatóhelyek pénztára elől, úgy jöttek, jöttek, szaporodtak a rendelő levelek, szállítási utasítások a kiadónál a halkszavu szomorúságok finom költőjének könyvére. És a kiadó egyszerre csak azt vette észre, hogy az idő, a bajok, a vizsgálatokra szoruló szaporodása, tömegcikké tette a legfinomabb hangú magyar trubadur könyvét, a konjunktúra szeszélye felkapta a legelkelőbb, legfinomabb verskötetét. Pedig nem is számítottak erre, hiszen a könyv tiszta nemes papíron, majdnem amatőr-kiállításban készült és soha álmában sem gondolt arra senki, hogy egyszerre csak kaposabb lesz a rikoltó cimlapu regénylagerelnél is. De megdönhetetlen tény, hogy ma már a kiadó készlete tizedrészére apadt le, a finom kiállítású könyveket már-már szinte sajnálva adják ki s eleve aggódnak, hogyan lehet a sok ezer új példányt kinyomtatni, amikor az amatőr-finomságu régi anyagnak nyoma is alig van már. Ime ez a fordított konjunktúra, ez a lelkek új áthasonulása, ez a: ma. És hogy a történet hiteles is legyen, el is árulhatjuk, hogy a hőse Szép Ernő, a népszerű író s a nevezetes verskötet az Emlék című könyve, amely a Pallas kiadásában jelent meg.

— **Az októberi első zsirszelvények beváltása.** A közéleti-művelődési ügyosztály közli, hogy az október 1—10-ig érvényes első számú zsirszelvényeket mester-séges ételzírra fogják beváltani. A zsirszelvények, amennyiben az elárusítóhelyeken rendelkezésre áll, tizenöt dekagramm vajra, vagy husz dekagramm mesterséges ételzírra válthatók be. A vajszelvények ellenében sem zsír, sem vaj, sem mesterséges ételzír nem kapható.

— **Hívesgyilkos newyorki lapkiadó.** Genfből táviratozzák: Chapin newyorki újságkiadónak, az Evening World tulajdonosának feleségét meggyilkolva találták lakásán. Chapin az eset után sokáig bujdosott Newyorkban, majd jelentkezett a rendőrségen és bevallotta, hogy az asszonyt ő gyilkolta meg. A családi tragédiát anyagi vonatkozású eltekintések okozták.

— Mindenfelé sülyeszlik a Világot. A Világ ellenségei sohasem fáradnak el abban, hogy a Világot üldözzék és ha már megsemmisíteni, eltörölni nem tudják, legalább is: — elsülyesszék. Ha nem volna kulturjelenségnek olyan szomorú, szinte mulatni kellene azon, hogyan ülnek őrszemek itt is, ott is, és lesik, mikor érkezik meg a postánál a Világ, hogy rávessék magukat és eldugják, elsülyesszék. Felnőtt emberek egész mechanizmusa izgul idehaza, de mostanában különösen a frontokon attól a gondolattól, hogy hol, mikor csaphat le a Világ egy példányára, hogy azt megsemmisítse. Ebben a mániákus vadászásban nincs-e benne a Világ ellenségeinek kislelkű ostobasága A Hétközség fensikjén már lehullott a téli hó, a katonák a téli gondtól fáznak, de a buzgó őrszemek nem gondolnak sem a nyugati visszavonulásra, sem a balkáni fordulatra. Ők csak egyre gondolnak: — hol van Világ! Gyorsan el veled! — Levelet kaptunk egy a Hétközség fensikjén harcoló katonától, hogy ő és más tisztársai is, csak nagy néha, véletlenül jutnak hozzá a Világhoz. Bizonyára olyan napokon, amikor a sülyesztő ur buzgósága kifáradt. De örömről szóló ebből a levélből megtudni, hogy már tudják a fronton itt is, ott is, hogy nem a kiadóhivatalon mulik, hanem csakis a lapsülyesztőkön, hogy nem kaphatják meg a Világot. Még nem régen a szerbiai megszállt területről is sürűben kaptunk leveleket, ott is működtek buzgólkodó lapsülyesztők. De ott most az ilyen lapvadászok helyébe a történelmi válság lépett és állítja meg utjában a Világot is. Ma Szófiából szeptember 25-iki kelettel a következő táviratot kaptuk: „Lapjuk már néhány nap óta ide nem érkezett. Azt újra Szófiába küldeni sziveskedjenek! — Kabinetiroda! — Mennyi minden esik e távirat feladása és a mai dátum közé? ...

— A vidéki kórházi orvosok panasza. Szeptember 29-én tartották a vidéki kórházak orvosai és tisztviselői dr. Petz Lajos győri igazgató elnöke alatt Budapesten a kir. orvosgyűlésben V. országos értekezletüket, amelyen beható megbeszélés tárgyát képezte a kórházak, a háborús viszonyok okozta helyzete, másrészt a kórházi orvosok, tisztviselők és alkalmazottak viszonyai és az a mostoha elbánás, amelyben a közigazgatás többi alkalmazottaival szemben részük van. Hogy mily rendezetlen állapotok uralkodnak ezen téren, a felhozott számos panasz élénk bizonyítékul szolgál, amelyek, ha csakhamar erélyes intézkedések nem történnek, egyes kórházakat a legnagyobb zavarba dönti. Hogy csak többet ne említsünk, egyes kórházak felszerelési, fűtési stb. anyagok hiánya miatt a betegfelvételt beszüntetni voltunk kénytelenek. Az értekezleten mintegy száz vidéki kórház megbízottja vett részt és elhatározták, hogy panaszaitak memorandumban foglalva fogják a belügyminiszternek küldöttéleg átnyújtani, kérve egyúttal, hogy a kórházak küszöbön lévő reformja alkalmából ők, mint erre legilletékesebb tényezők meghallgattassanak.

— Kitüntetés. A király Moussong Géza, Budapest székesfővárosi elemi iskolai igazgatójának és szakfelügyelőnek, a Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége elnökének és Rákos István Budapest székesfővárosi elemi iskolai igazgatójának és szakfelügyelőnek, a Magyarországi Tanítók Eötvös-alapja elnökének, a tanügy terén kifejtett buzgó és eredményes munkásságuk elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen, Kapy Rezső Budapest székesfővárosi elemi iskolai címzetes igazgatójának, a Ferenc József Tanítók Háza igazgatójának és Háros Antal Budapest székesfővárosi elemi iskolai tanítójának, a Magyarországi Tanítók Eötvös-alapja titkárnak pedig, a háború alatt, különösen az erdélyi menekülteket segítő mozgásban kifejtett működésük elismerésül a II. oszt. polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

— Budapesten elítélt svéd kereskedő. A VIII. kerületi rendőrkapitányságon dr. Páll Béla fogalmazó ma öt napi elzárásra és 1000 korona pénzbírságra ítélte Plisse Miksa stockholmi illetőségű kereskedőt, aki félév óta Budapesten a Falk Miksa-utca 3. sz. alatt lakik, mert 900.000 svéd koronáért egy svéd bank utján magyar és osztrák koronát, valamint német márkát vásárolt bejelentés nélkül, abban a reményben, hogy azt majd árfolyamon fogja eladni. Az árfolyamemelkedés ugyan nem következett be, de minthogy Plisse pénzüzlele valótánkat ronló liltott cselekmény, a rendőrség az Osztrák-Magyar Bank véleményének kikérése után mégis elítélte az üzérkedni próbáló svéd kereskedőt.

— A görögországi földrengés. Meldebből jelentő tudósítónk: Máltán keresztül pontosabb részleteket tudunk meg a görög szigeteken előfordult földrengésről és csak most ítelhetjük meg e földrengés rettentő arányait. Milo, az antik Milos, hol 1820-ban Phydias Vénuszát ásták ki, csaknem tökéletesen elpusztult a földrengésben. Egész utcák összedőltek, a posta, a telefon s legtöbb magánház elpusztult. A népesség fejvesztve menekült, de a hulló kődarabok igen sok embert agyonlőttek. A földrengésnek Milosban háromszáz a halottja és kétezer a sebesültje. Azon túl Sjnos, Polykandros, Paros, Naxos és Syra szigetén is dult a földrengés; mindenütt igen sok a halott és a sebesült. A görög Vöröskereszt azonnal az áldozatok segélyére sietett és a francia Vöröskereszt-különmény is a sebesültek mentésén működött. (B. K.)

— A nemzetközi pszichoanalitikai kongresszus. A Budapesten ülésező nemzetközi pszichoanalitikai kongresszus vasárnap befejezte üléseit. A háborús neurozisos lélekelemzéséről tartott referátumokat élénk vita követte, amelynek során Costen törzsorvos, a porosz hadügyminisztérium kiküldötte ismertette e kérdésben elfoglalt álláspontját. Ezután más orvosi tárgyakról tartottak előadást dr. Van Emden és dr. Van Ophlysen (Hága), dr. Liebermann (Berlin) és dr. Sadger (Bécs). Utánuk dr. Freud bécsi tanár tartott programmatikus előadást a pszichoanalitikus gyógyítás utjairól. Végül az alkalmazott pszichoanalízis köréből dr. Rank (Bécs) mitológiai, dr. Roheim és dr. Jellinek (Budapest) néplélektani, dr. Tauszk (Belgrád) pedig filozófiai kérdéseket fejtegettek. A tudományos tárgysorozat kimerítése után a nemzetközi pszichoanalitikai egyesület tartotta meg elnökválasztó közgyűlését. Elnökké dr. Ferenczy Sándort, a magyar csoport elnökét választották s a legközelebbi kongresszus helyéül Hágát jelölték meg. A székesfőváros tanácsa szombaton este vendégül látta a kongresszus tagjait a Bristol szállóban.

— Pirkner János — százados. A király békei Pirkner János országgyűlési képviselőt, 6. honvédszázadosbeli tartalékos főhadnagyot századossá nevezte ki.

— Drágább lett a női ruha. Minden külön értesítés helyett — koszoruk melkőzését és csendes részvétet kérünk — megint egyszer drágább lett valami. Tényleg már tulságosan olcsó volt, szinte félig ingyen varrták és ha már a szövet olyan potom árért kapható, igazán nem jelent semmit, hogy most a megcsinálásának az árát emelték egy kicsit. Ugyanis: a Magyarországi Szabómunkások és Munkások Szakegyesülete a Nőruhakészítők Országos Szövetsége a munkabérek szeptember 10-étől számított 50 százalékos emelésében állapodtak meg, amely legalább február 15-ig érvényes. Ezzel egy nőiszabóság napibére 9 órai munkaidő mellett 35 korona 10 fillérré, havi keresete 900—1000 koronára emelkedett. A munkabérek emelkedése, minthogy mindent a közönségnek kell megfizetnie, természetesen maga után vonja a nőruhák varrási díjainak emelkedését is, amiről a szövetség tagjai a nevüket már értesítették is.

— Társadalomtudományok Szabad Iskolájának Tanácsa 1918. október hó 1-én, kedden este fél 7 órakor ülést tart. Az ülés tárgyai: Folyó ügyek. Munkaprogram megállapítása. Fúzió szellemi tudományok iskolájával.

— A Magyarországi Gyógyszerész-Egyesület közgyűlése. A Magyarországi Gyógyszerész-Egyesület szeptember hó 28-án tartotta tisztújító közgyűlését, amelynek eredménye gyanánt a diszlektikus tisztviselőre Muzsa Gyula orsz. képviselőt, ügyvezető elnöké Zoltán Béla székesfővárosi gyógyszerészt, titkárrá pedig dr. Szlávics Istvánt választották meg.

— Öngyilkosság. Rehák Anna ma este levelette magát a Koszoru-utca 77. számú ház harmadik emeletéről és meghalt. Holttestét a bonctani intézetbe vitték.

— A Németországgal váltott táviratok szódija. 1918. október hó 1-től kezdve a Németországba szóló táviratok szódija 10 fillér helyett 12 fillér lesz. A hírlapváltatok díja változatlanul 7 fillér marad.

— Budapesti detektívek venégyszereplése Miskolcon. Miskolcra jelentik: Az elmúlt héten tizenkét fővárosi detektív érkezett Miskolcra s sorra igazoltattak mindenkit, különösen a 18—21 év körüli fiatalembereket. A pesti detektíveket a miskolci rendőrség kérte segítségül, mert rájött, hogy a felsőmagyarországi nagyobb városokban egészen fiatal, gyerekekemberek foglalkoznak leánykereskedéssel és árdrágítással. A detektívek pénteken este nyolc óratól hajnali három óráig razzizáltak a városban, a razzia azonban teljesen eredménytelenül végződött, mert a gyanús korú fiatalemberek kivétel nélkül igazolni tudták magukat.

— Árdrágítók veszedelme. A hatóságok — szegény Don Quichotte lovag szabadalma szerint — folytatják kicsit későn megindult kampányukat a boszorkányos szelmalmok ellen. Öt-estendő rémünk, az ezerfejú hydra, naponta szenved egy pár sebesülést; egyre élesebb fegyverekkel indul meg ellene a harc, ma például a Központi Árvizsgáló Bizottság elnöke rendeletet intézett az öszes vidéki árvizsgáló bizottságok elnökeihez, amelyben felszólítja őket, hogy valamennyi bizottság haladéktalanul kezdje meg működését. A bizottság feladata főleg a hatósági engedélyek rendezése és az árdrágítás elleni küzdelem. A hatósági engedélyek körében a főcél az, hogy az illetéktelen elemek a kereskedésből kizárassanak. A vidéki bizottságoknak jogukban van a központilag megállapított tájékoztató áraknál alacsonyabb tájékoztató árakat is megállapítani. Az árdrágítás üldözése a legszigorubbán történjék és evégből kívánatos, — mondja a rendelet — hogy a rendőrhatalóságok a legszorgosabb figyelemmel kísérik az áralakulást és visszaélés esetén azonnal megtegyék intézkedéseiket. A budapesti kis csatározások ma a következő eredményekkel jártak.

A VI. kerületi rendőrségen a Stachel és Lenner cég (Országbíró-utca 44.) feljelentést tett Takács Oszkár vasnagyereskedő ellen, hogy négy láda vaszöveget 14 koronás árral számított. A cég üzletvezetője, Karczag Béla, az első tárgyaláson előadta, hogy a vaszöveget Scheiner Gyula Klotild-utcai vasárkereskedőtől 8 korona 40 filléres áron vásárolta abban az időben, mikor a vaszög napiára 2 korona 60 fillér volt. A további tárgyalás során kiderült, hogy Scheiner a Katz Testvérek Dálnok-utcai cég üzletvezetőjétől, Weisz Eliástól vette a szöveget 8 korona 10 filléres áron. Ezek után a rendőrbíró Karczag Bélát, a Takács Oszkár cég üzletvezetőjét három hónapi elzárásra és 6000 korona pénzbüntetésre ítélte. A tárgyalást holnap folytatják. — Gyakori vendégei az Árdrágító Bizottságnak az Alsó-Margitsziget vendéglőjének két társtulajdonosa is, akik együtt szoktak kihágni, de felváltva viselik a felelősséget. Előbb Kiszél József kapott három pénzbüntetést, aztán átadta a dícsőséget Márkus Imrénnek. Ő is elviselt hármát, de aztán egyre jöttek a feljelentések és következtek volna az elzárások. Márkus tehát nemesen visszalépett és átadta szerepét Kiszelynek. Miután esékely hat feljelentés várt elbírálásra, a két társ elhatározta, hogy mint az üzleti haszonban, a büntetőjogi felelősséget is felelni fogják. Így aztán Kiszél Józsefet 500 korona pénzbüntetésre ítélte a rendőrbíró, mert a torta darabját 2 koronáért számította. Márkus Imrét pedig 400 koronára, mert a kovászosa uborkáért 4 koronát számított és még 1000 koronára, mert a velőgöngyölékért 12 koronát kért. A vendéglősök megnyugodtak az ítéletben. A Központi Árvizsgáló Bizottság kiküldött szakértője, dr. Kovács Jenő kijelentette, hogy OKAB-nál van még néhány feljelentés az Alsó-Margitsziget vendéglője ellen. — Továbbá Neumann Ferenc főhadnagy feljelentette Láng Ignác csomegekereskedőt (Erzsébet-körút 15.), mert 10 deka töpörnyűért 8 koronát, 10 deka libamájért pedig 14 koronát számított fel. 10 napi elzárásra és ezer korona pénzbüntetésre ítéltek. Az elítélt árdrágító felebbezett. — 15 napi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte Zgámel Ferencné volt kocsmáros (Nagyfuvaros-utca), mert a bődön zsír kilogrammjáért 26 koronát számított és mert annak árusításához nem volt engedélye. Az elítélt kocsmárosné felebbezett. — De nemcsak az élelmiszer szerepelt ebben a csinos világban. Farkas Jenő magánhivatalnok feljelentést tett Mahrer Adolf Baross-tér 6. szám alatt lakó szabómester ellen. Mahrer felesztendő előtt egy lüsterkabát és mellény készítését 360 koronáért vállalta, három hónap múlva azonban, amikor a munkával elkészült, már ötszáz koronát kért érte. Dr. Páll Béla rendőrfogalmazó, mint büntetőbíró, Mahrert ma 500 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Adományok. A VI. ker. Ersek-utcai elemi és kisegítő iskola tanítótestülete a Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyesületnek Hittig Tivadar halála alkalmából koszorúmegváltás címén 100 koronát adóhalálözása alkalmából koszorúmegváltás címén 100 K. ronát juttatott hozzá. — A Középszintű Gyorssegélyre ujabban a következő adományokat kaptuk: Dr. M. V. 20 K. Spitz Miksa és neje Salzberger Sama elhalálözása alkalmából a koszorúmegváltás címén 100 K.

— Villamoszerencsétlenségek. Tóth Péter katonát az újpesti vasúti megállónál elgázolta a Burvillamos. A kerekek levágták a bal karját. Súlyos állapotban a Károlyi-kórházba vitték. — Zimmer Vilmos 13 éves tanuló Újpesten a Vasvári Pál-utca és Megyeri-utca sarkán leugrott a villamosról, amely szétrombolta a jobb lábát. A gyermekkórházba vitték.

— Halálozás. Vasárnap délután kísérték örök nyugalomra a rákoskereszturi új temetőben Gőndör Ferenc kollegánk feleségét, Pogány Ilonkát. A gyászszertartáson megjelentek Márkus Miksa udvari tanácsos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke és számosan az ujságíró és íróársadalomból.

Alfaludi Adolfné, született Kemény Hermina és leánya, dr. Kormos Emília, született Alfaludi Katica, ma éjjel spanyol nátha folytán beállott tüdőlobban meghaltak. Az elhunytakban Kemény Gyula hírlapíró nővérét, illetőleg unokahúgát gyászolja.